

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS BENS ARENDS P5ALM1053

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karoent; Dr F. A. den Boett, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremet, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herksen, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amersfoort; A. Jansse, Bligekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. L. Koole, Vreeland; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luijkenaar Franken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr A. Ringnald, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswert; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Stricker, Wolvega; D. Stroot, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Drs M. B. v. 't Veer, Groningen; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Melick; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr H. J. Westerink, Leiden; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.
Telefoon No. 58. — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct per regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Iets over het Joodsche probleem. III.
— Uit de Schrift: Bewogenheid rondom het Kruis (Lucas 23:48). — Kerkelijk leven: Een belangrijk opstel, II. Het pensioen naar Art. 13. De Groot Catechismus van Zacharias Ursinus, XXIX. — Even parkeren: Iets over angst en zijn genezing. — Geestelijke adviezen: Allerlei. — Pop. wetenschappelijke schetsen: In Kuyper's lijn, IV. — Vrouwen-vragen: Over Vrouwenzending. — Zending en evangelisatie: De Chr. Boodschap in een Niet-Chr. Wereld, V. — Stemmen uit onze kerken: Geheel alleen. "Uit de goede werken verkeerdt", II. — Perschoonw. — Correspondentie. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Iets over het Joodsche probleem.

III.

Antisemitisme in Europa. II.

De staatkundige en burgerlijke vrijheid verkregen de Joden in de meeste landen van Europa eerst met de Revolutie in Frankrijk, 1789. Onder de leus: „Vrijheid, gelijkheid en broederschap” verkondigde zij de „rechten van den mensch”. Op 27 Sept. 1791 werd de gelijkstelling der Joden in Frankrijk met de andere burgers door de Nationale vergadering in de wet opgenomen. Napoleon, de bekende Keizer der Franschen (1804—1815) handhaafde deze bepaling, nadat hij de verzekering gekregen had, dat het nemen van „woeker-winsten” ook van niet-Israëlieten volgens de Joodsche wet streng verboden was. Na den val van Napoleon in 1815, ontvingen zij onder Koning Lodewijk Philips in 1831 ook het voorrecht, dat de kosten van den Joodschen eredienst door den staat gedragen zouden worden. Zoo kregen zij de volledige godsdienstige en burgerlijke gelijkstelling met hun medeburgers.

Nederland volgde Frankrijk op den voet. De revolutie-koorts greep ook ons volk aan. Wij werden een Bataafsche republiek (1795—1806). Haar Nationale Vergadering verleende op 2 Sept. 1796 aan de Joden gelijke rechten met de overige burgers. Dat bleef zoo toen de Bataafsche republiek in het Koninkrijk Holland (1806—1810) was omgezet; en ook toen ons land door Keizer Napoleon tot een Fransche provincie werd gemaakt (1810—1813). In het algemeen waren de Joden ordelijke burgers en gehoorzaamden zij aan de bevelen der opvolgende regeeringen.

Toch was hun vreugde groot toen de Fransche overheersching een einde nam en Willem I als Souverein Vorst over Nederland werd begroet. Hij handhaafde het burgerrecht voor de Joden in Nederland en ook in het tegenwoordige België, dat van 1815—1830 met Nederland vereenigd was. Ook nadat België zich van Holland losscheurde en een afzonderlijk koninkrijk werd, behielden zij daar hun gelijkstelling.

De komst van Napoleon bracht ook in Duitschland eenige verandering. Maar met diens val ging hun vrijheidszoon weer onder. Het Weener Congres (1814) bepaalde wel, dat de Joden hun eens verkregen rechten zouden behouden. Maar de meeste Duitse staten stoorden zich niet aan dit besluit. Eerst na een tweede revolutie in Frankrijk, 1848, toen het Parlement aan de belijders van alle godsdiensten gelijke rechten toekende, namen ook de Duitse Staten eenzelfde bepaling in de wetgeving op. En toen na den Fransch-Duitschen oorlog in 1871 het Duitse Keizerrijk werd uitgeroepen, werd de gelijkstelling der Joden voorgoed vastgesteld. In 1878 werd ze nader bevestigd door de bepaling van het Berlijnsche Congres (van de vertegenwoordigers van geheel Europa): „Op grond van het godsdienstig geloof mag niemand

nietgesloten worden van het genot der maatschappelijke en staatsburgerlijke rechten, van het bekleeden van openbare oerambten en van het uitoefenen van beroepen en bedrijven.”

Andere landen volgden. In Engeland hadden zij reeds lang vele vrijheden en rechten. Alleen waren zij van staatsambten en van het Parlement uitgesloten. In 1858 werd ook dat verbod opgeheven en deed de eerste Jood Lionel de Rothschild zijn intrede in het Parlement. Successief werden alle ambten voor hen opengesteld. In Zwitserland kregen zij in 1863, in Denemarken in 1849 en in Noorwegen in 1851 het burgerrecht. En Zweden gaf in 1859 godsdienstvrijheid voor alle gezindten. Spanje liet in 1837 de Joden weer toe zonder hun gelijkstelling met de andere burgers te geven. En Portugal gaf hun in 1826 vrijheid van godsdienst.

In Italië duurde het langer. Daar hadden zij in de 17e en 18e eeuw veel van de Roomsche bevolking te lijden. Even kwam er verbetering met Napoleon. Maar toen zijn rijk ineenstortte en Italië weer in kleine staten verdeeld werd, vlamde de Jodenhaat weer op, en werden zij naar het Ghetto (Jodenwijken) teruggedreven. Eerst in 1870, toen de paus zijn wereldlijke macht verloor en Italië onder Victor Emanuel één Koninkrijk werd, verkregen de Joden ook daar algeheele gelijkstelling. Zelfs werden zij tot hooge staatsambten geroepen. Het Antisemitisme kon er een 50 jaren lang geen wortel schieten. Aan die gelijkstelling kwam ook daar weer een einde toen Mussolini van Italië een Fascistische staat maakte.

Maar in de laatste jaren keerde het Antisemitisme zich meer bijzonder in den vorm van rasenhaat tegen de Joden in West-Europa als nog nooit te voren.

Dit rassen-antisemitisme is volgens Dr W. ten Boom in zijn proefschrift: „Die Entstehung des Modernen Rassen-antisemitismus, besonders in Deutschland” niet in Duitschland, maar in Frankrijk ontstaan. Daar kwam de Antisemitische beweging weer op in 1882 door het faillissement van de Union Générale, een Roomsche en aristocratische financiële organisatie. Deze was opgericht door Paul Bontoux met het doel om de Joodsche en Protestantische financiële huizen te vernietigen. Duizenden belanghebbenden werden de dupe van dit faillissement. De Joden werden beschuldigd, dat zij dit bankroet hadden bewerkt. Het in 1886 verschenen boek van Edmond Drumont: La France Juive (De Fransche Jood) gaf aan de antisemitische beweging een krachtigen stoot. Het was een van de heftigste aanvallen op de Joden. En toen de bekende kapitein Alfred Dreyfus, van Joodsche afkomst, werd beschuldigd van en veroordeeld wegens landverraad en naar het Duivels-eiland werd verbannen, werd het volk schier bevangen door een waanzin van antisemitisme en kreeg niet slechts Dreyfus, maar heel het Joodsche ras de schuld. Het „weg met de Joden” klonk door de straten van Parijs. De dagbladen hitsten het volk dagelijks tegen de Joden op. Het land was opeens in twee groepen, in anti-Dreyfusards en Dreyfusards verdeeld. Tot de voornaamste verdedigers behoorden Kolonel Picqart, een zijner collega's bij den generaal staf, Clemenceau, Yves Guyot en de bekende romanschrijver Emile Zola. Met heldenmoed namen zij het voor Dreyfus op. In een van zijn romans heeft Zola de zaak-Dreyfus behandeld. De aandrang was zoo sterk, dat op bevel der Regeering het vonnis werd herzien en Dreyfus in vrijheid werd gesteld. Dit was voor het antisemitisme in Frankrijk zulk een slag, dat zijn kracht was gebroken en de Joden weer in beter conditie kwamen.

Anders was het in Duitschland. Daar werd de Germaansche of Arische volksgeest al meer tegen de Joden opgezet.

Met de stichting van het Duitse Keizerrijk in 1871 kregen de Joden wettelijke gelijkstelling. Maar in de praktijk keerden velen zich tegen hen. Het nationale saamhorigheidsgevoel van het Duitse volk deed het antisemitisme telkens weer opvlammen. Men wilde de Joden toch niet als gelijksoortige medeburgers erkennen.

Schrijvers als Wilhelm Marr in zijn: „Der Sieg des Judenthums über das Germanenthum” verkondigde reeds de theorie, dat een natie moet bestaan uit eenheden, die niet alleen een gemeenschappelijke taal, maar ook een gemeenschappelijke afstamming hebben. Zoo werd het denken der Duitschers al meer tegen de Joden gericht. De bekende hofprediker Adolf Stöcker ging een stap verder. Hij bracht door de stichting van de Duitse Christelijke Sociale partij het antisemitisme op politiek terrein over. Verdrukkingsmaatregelen werden zelfs in het Parlement voorgesteld. Joden werden op straat aangevallen. Anti-Joodsche oproeren kwamen telkens voor. De Pers hielp mee om allerlei leugen en laster te verbreiden.

Oude beschuldigingen werden opnieuw onder het volk verbreid om het tegen de Joden op te zetten.

Zoo de oude Bloedbeschuldiging, reeds van de 12e eeuw tegen de Joden ingebracht, dat zij Christen-kinderen slachtten om het bloed te gebruiken bij het bereiden van het Paaschbrood. In 1892 werd te Xanten, in Duitschland, vlak bij onze grens, en in 1912 te Kiew zulk een proces gevoerd. Men vermoedde, dat men hier met rituele moorden te doen had. Enkele geheimzinnige moorden gaven daartoe aanleiding. Zoo bijv. de moord op een gymnasiast Winter te Komitz en een andere moord op een meisje te Tirza Ezlar in Bohemen. Het Joodsche geloof zou eischen, dat zij christen-knapen of -meisjes moesten doden. Bij onderzoek zou gebleken zijn, dat men het bloed uit de lijken had laten loopen, blijkbaar om het voor godsdienstige doeleinden te gebruiken. Inzonderheid Prof. Rohling in Weenen met zijn „De Talmoodjood” en Aaron Briman (pseudoniem Dr Justus) met zijn „Jodenspiegel” hebben door hun valsche voorlichting uit de Talmoodische literatuur het Jodendom sterk geschaad. (Dr Jac. van Nes.) En hoezeer uit het nauwkeurig onderzoek van Prof. Fr. Delitzsch, Prof. Herman Strack en Dr Gustav Dalman overtuigend bleek, dat voor deze beschuldiging elk goed recht ontbrak, toch heeft zij de publieke opinie ernstig vergiftigd, den haat tegen de Joden bij het volk telkens weer doen opvlammen en zoo den bodem bereid voor de gruwelijke vervolgingen en martelingen van het rassen-antisemitisme van den laatsten tijd.

Vooral na den wereldoorlog, 1914—1918, heeft het rassen-antisemitisme het Duitse volk tegen de Joden opgezet. De nederlaag had het volk zóo aangegrepen en vereenigd, dat de nationale saamhorigheid er krachtig door opleefde. Het Germaansche of Arische ras kon zich niet langer met het Joodsche ras vereenigen.

Vandaar de bekende Jodenvervolging in 1933. Men kon het niet verdragen, dat de Joden langer zulk een invloedrijke plaats innamen in de pers, bij de rechtbanken, onder de advocaten, in de handelswereld en bij de groote warenhuizen. Daar moest paal en perk gesteld worden. Het germaansch-arisch karakter van het volk moest zuiver gehouden worden.

In veel heviger mate kwam die Joden-hetze nog kort geleden tot uitbarsting. In Nov. '38. Aanleiding was het schot van den vertwijfelden Poolse Joden zoon Grynspan op den Duitschen diplomaat Vom Rath te Parijs. Een uiting van persoonlijke wraakoefening wegens het leed zijn ouders aangedaan. Ieder rechtschapen burger keurt dat af. Dergelijke moorden zijn als iedere moord zonde tegen God. Maar minister Goebbels